

Ringkøbing-Skjern Kommune & Kystdirektoratet

Vand- og spildevands-ledninger syd om Ring-køb ing Fjord

Notat om afgrænsning af indhold i miljøvurderingsrapport

24-04-2025

Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet

Vand- og spildevandsledninger syd om Ringkøbing Fjord

Notat om afgrænsning af fælles miljøvurderingsrapport med miljø-konsekvensvurdering af det konkrete projekt og miljøvurdering af spildevandsplantillæg

Indholdsfortegnelse

1.	**Indledning**	**4**
1.1	**Fremtidssikring**	**4**
1.2	**Spildevandsplantillæg**	**4**
1.3	**To myndigheder**	**5**
1.4	**Påvirkning af vandområder og Natura 2000 områder**	**5**
1.5	**Igangsætning af planlægningsarbejdet**	**6**
1.6	**Miljøkonsekvensvurdering af projektet og miljøvurdering af spildevandsplantillægget**	**6**
1.7	**Fælles høring over afgrænsning af miljøvurderingsrapporten**	**7**
2.	**Afgrænsning af miljøvurderingsrapporten**	**8**
2.1	**Identificerede miljøpåvirkninger**	**9**
2.1.1	**Biologisk mangfoldighed, fauna og flora**	**10**
2.1.2	**Befolkning og sundhed**	**12**
2.1.3	**Vand**	**13**
2.1.4	**Jordarealer og jordbund**	**16**
2.1.5	**Klimapåvirkning og -tilpasning**	**17**
2.1.6	**Landskab, fredninger, kulturarv og arkæologi**	**19**
2.1.7	**Risiko for ulykker**	**21**
2.1.8	**Kumulative effekter**	**22**
2.2	**Planer og målsætninger, der vil indgå i miljøvurderingen**	**22**
2.3	**Valg af alternativer og referencescenarie**	**23**

1. Indledning

1.1 Fremtidssikring

Ringkøbing-Skjern Forsyning ønsker at fremtidssikre kommunens vandforsyningsinfrastruktur ved at styrke vandforsyningssikkerheden. I samme ombæring ønskes det at fremtidssikre spildevandsledningskapaciteten i den sydlige del af kommunen. Der etableres én drikkevandsledning og to spildevandsledninger.

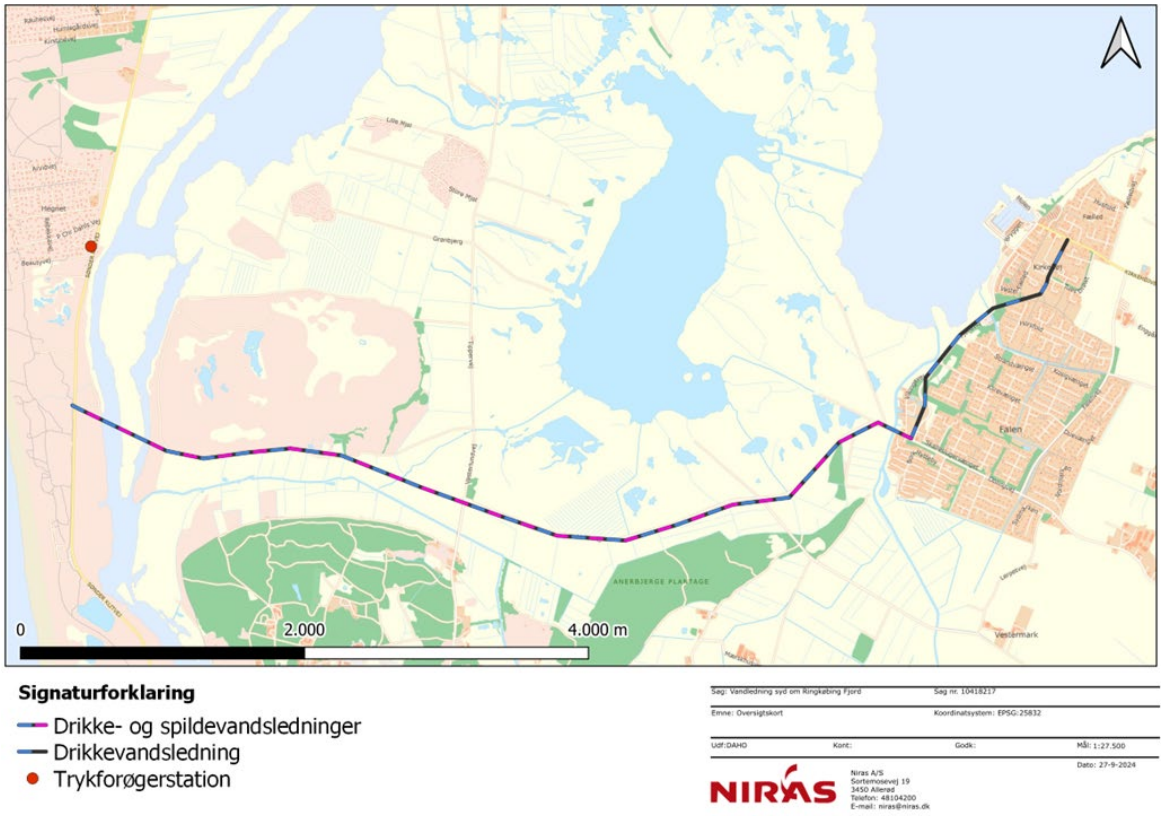

Figur 1: Oversigtskort, der viser tracéet for de nye drikkevands- og spildevandsledninger samt en supplerende trykforøgerstation på eksisterende vandforsyningsledning.

For informationer om projektet henvises til "Ansøgning om projekt og igangsætning af miljøkonsekvensvurdering" for yderligere om projektet og dets forudsætninger. Ansøgningen er offentliggjort samme sted som det udkast til afgrænsning af miljøvurderingsrapport.

1.2 Spildevandsplantillæg

Spildevandsstrukturen for kommunen fastlægges i Ringkøbing-Skjern Kommunes spildevandsplan. Imødekommelse af de ansøgte to tomme afproppede spildevandsledninger til senere pumning af spildevand syd om fjorden forudsætter et tillæg til spildevandsplanen.

Tillægget til spildevandsplanen udarbejdes som en integreret proces i regi af Ringkøbing-Skjern Kommune. En miljøvurdering af spildevandsplantillægget integreres derfor i miljøkonsekvensvurderingen af det samlede projekt, og nærværende afgrænsning omfatter derfor både afgrænsning af miljøkonsekvensvurdering af det samlede projekt og afgrænsning af miljøvurderingen af spildevandsplantillægget for de to spildevandsledninger.

1.3 To myndigheder

I nærværende projekt er både Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet myndighed, da det ansøgte projekt både omfatter anlægsarbejder på land og søterritoriet (krydsning med drikke- og spildevandsledninger under Nymindestrømmen). Ringkøbing-Skjern-Kommune og Kystdirektoratet skal derfor i fællesskab koordinere miljøvurderingsprocessen, og Ringkøbing-Skjern Kommune er valgt som koordinerende myndighed. Ringkøbing-Skjern Kommune er myndighed for spildevandsplantillægget og miljøvurderingen af dette i miljøvurderingsrapporten, der integrerer miljøkonsekvensvurdering af projektet for drikke- og spildevandsledninger og miljøvurdering af spildevandsplantillægget.

1.4 Påvirkning af vandområder og Natura 2000 områder

Drikke- og spildevandsledningerne skal føres igennem et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område nr. 69; Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Figur 4.)

Som redegjort for i projektansøgningen etableres spildevandsledningerne samtidigt med drikkevandsledningen med det formål kun af forstyrre den beskyttede natur i Natura2000-området én gang.

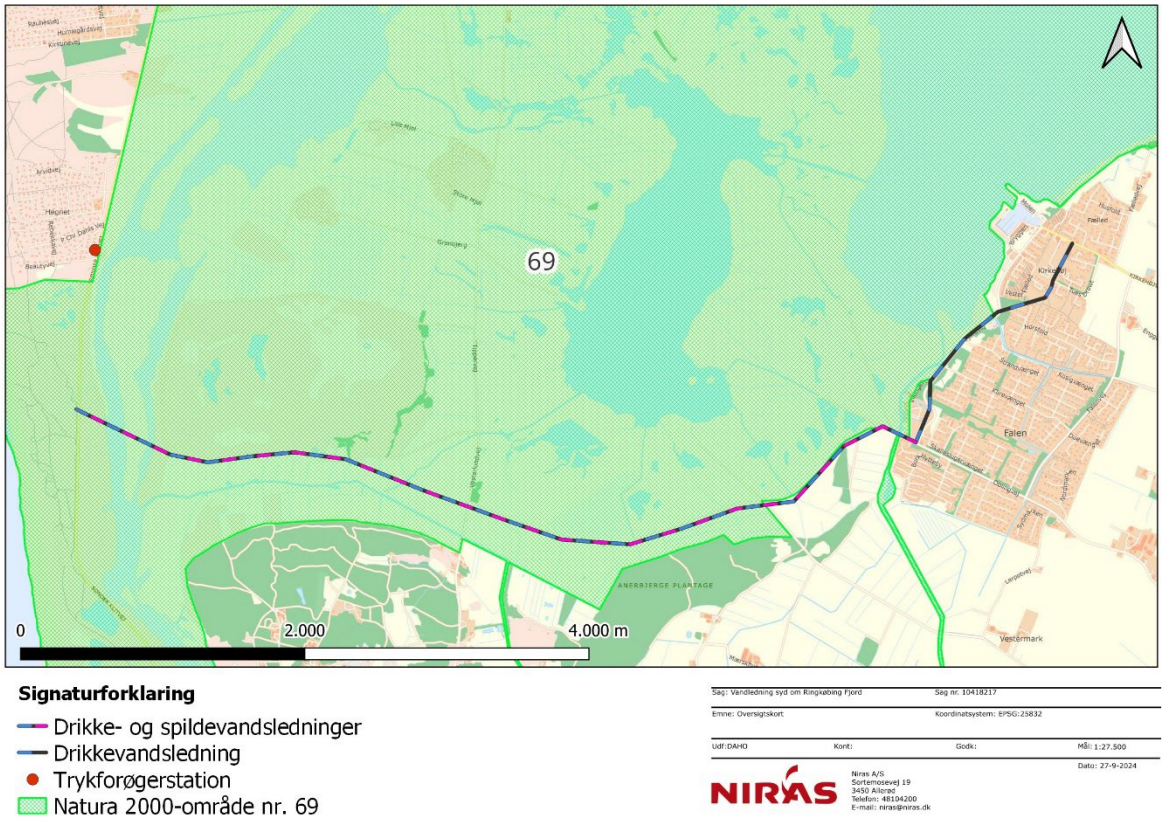

Figur 4: Natura 2000 områder omkring Ringkøbing Fjord, © SFDE.

Et hovedelement i beskyttelsen af Natura 2000-områder er, at myndighederne i deres administration og planlægning ikke må vedtage planer eller projekter, der kan skade de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at bevare. Derfor er der krav til myndighederne om at vurdere konsekvenserne af en plan eller et projekt hvis det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering, idet etableringen af ledningerne sker ved underboring, hvilket betragtes som en afværgeforanstaltning. Såfremt en afværgeforanstaltning introduceres for at kunne udelukke en påvirkning, bliver der automatisk krav om en fuld Natura-2000 konsekvensvurdering, hvorved der også bliver automatisk miljøvurderingspligt af projektet.

1.5 Igangsætning af planlægningsarbejdet

Ringkøbing-Skjern Kommune har igangsat planlægningsarbejdet 30. april 2024 på baggrund af fremsendt ansøgningsmateriale fra bygherre på e-mail d. 19. januar og suppleret 18. marts 2024. (fremsendt fra NIRAS på vegne af Ringkøbing-Skjern Forsyning) med VVM-ansøgning for selve projektet og anmodning om frivillig udarbejdelse af en miljøvurderingsrapport.

Der blev afviklet en 1. runde af 1. offentlighedsfase i perioden 6. maj til 3. juni 2024. I 1. runde af 1. offentlighedsfase indkom en række høringssvar, som gav anledning til en præcisering af projektet, idet hensigten med etableringen af spildevandsledningerne samtidigt med drikkevandsledningen alene er at begrænse forstyrrelsen af Natura 2000-området til én gang og at spare anstillingen ved en senere etablering af spildevandsledninger. Beskrivelserne i den opdaterede projektansøgning er opdateret iht. disse hensyn.

Ringkøbing-Skjern Kommune har desuden vurderet, at spildevandsledningerne kræver et spildevandplantillæg, og at dette spildevandplantillæg også skal omfattes af miljøvurderingsrapporten. Spildevandplantillægget igangsættes administrativt.

Derfor iværksættes en supplerende 2. runde af 1. offentlighedsfase med høring af offentligheden og berørte myndigheder over afgrænsningen af miljøvurderingsrapporten som redegjort for i afsnit 1.7.

1.6 Miljøkonsekvensvurdering af projektet og miljøvurdering af spildevandsplantillægget

Da anlæg af vandledninger over større afstande er opført på bilag 2 i miljøvurderingsloven[1] har Ringkøbing-Skjern Forsyning indsendt en VVM-ansøgning til Ringkøbing-Skjern Kommune og samtidig anmodet om frivilligt at gennemføre en miljøvurdering af projektet ved udarbejdelse af en miljøkonsekvensvurdering af projektet og en miljøvurdering af planen.

Det ansøgte projekt kræver en tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven og kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, som erstatter en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 for den del af projektet, der vedrører etablering af rørledningen på søterritoriet under Nymindestrømmen. Ringkøbing-Skjern Forsyning skal derfor som bygherre udarbejde og fremlægge en miljøkonsekvensvurdering af projektet. Rapporten omfatter desuden miljøvurdering af spildevandsplantillægget, og den fælles rapport benævnes herefter miljøvurderingsapport.

[1] LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Miljøvurderingsrapporten skal vurdere og belyse, om det ansøgte projekt og spildevandsplantillægget kan få en væsentlig indvirkning på miljøet. Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet skal efter § 23 i miljøvurderingsloven forud for udarbejdelse af miljøvurderingsrapporten afgive en udtalelse om afgrænsningen af miljøvurderingsrapportens indhold og omfang. Det bemærkes, at VVM-myndighedernes bidrag til afgræsningsnotatet afspejler kompetencefordelingen.

1.7 Fælles høring over afgrænsning af miljøvurderingsrapporten

Idet myndighederne Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har besluttet at gennemføre en fælles miljøvurderingsrapport med integrering af miljøkonsekvensvurdering af projektet og miljøvurdering af spildevandsplantillægget gennemføres en fælles høring af berørte myndigheder og offentligheden over projektet og miljøvurderingsrapportens afgrænsning.

Den endelige afgrænsning fastsættes på baggrund af den supplerende første offentlighedsfase, hvor offentligheden og berørte myndigheder høres om indholdet i miljøvurderingsrapporten, jf. §§ 11 og 32 fsva. miljøvurdering af planen samt 23 og 35 fsva. miljøkonsekvensvurdering af projektet i miljøvurderingsloven.

Resultat af 1. offentlighedsfase

Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har i perioden 5. februar – 5. marts 2025 gennemført den supplerende 1. offentlige høring. Inden for denne periode har borgere, interesseorganisationer og berørte myndigheder haft mulighed for at komme med forslag til, hvad de ønsker skal indgå i den samlede miljørapport.

Der er i alt indkommet bemærkninger fra 7 myndigheder, 1 forening, samt 2 bemærkninger fra borgere, hvoraf nogle repræsenterer flere borgere. I de indkomne bemærkninger gives der udtryk for en generel bekymring for placering af trykforøgerstationen ved Auroravej 1, hvor der er indkommet forslag til alternative placeringer, som ønskes taget i betragtning. Ringkøbing-Skjern Kommune er derfor i dialog med Ringkøbing-Skjern Forsyning om at finde den bedste placering til trykforøgerstationen.

Desuden er der indsendt opmærksomhedspunkter til anlægsfasen ved krydsning af Nymindestrømmen. Herunder gøres der opmærksom på, at vurderingerne skal være i overensstemmelse med den danske vandplanlægning, indsatsbekendtgørelsen og havstrategien.

Derudover er der bemærkninger til sammenhæng mellem plangrundlaget og spildevandstillæggets indehold samt afklaring af, hvorvidt der kommer merudledning af renset spildevand til Ringkøbing Fjord og om det eventuelt kan have en betydning for opnåelse af miljømålene. I miljøvurderingsrapporten skal der vurderes, om anlægsarbejdet/anlægsmetode kan indvirke negativt på vandområdernes vandkvalitet og miljømål. Den dag, der foreligger et projekt for kloakering, vil også spildevandsledningernes udledning kunne beskrives detaljeret, og driften af spildevandsledningerne vil da også skulle miljøkonsekvensvurderes som en del af dette projekt. Se nærmere beskrivelse i projektbeskrivelsen.

På baggrund af foroffentlighedsfasen og en faglig gennemgang af sagen er nærværende afgrænsningsnotat opdatereret og færdiggjort og fremgår af kapitel 2.

2. Afgrænsning af miljøvurderingsrapporten

En afgrænsning er en tidlig fastlæggelse af, hvad den samlede miljøvurderingsrapport forventes at indeholde i forhold til rapportens fokus og detaljeringsgrad af potentielt væsentlige miljøpåvirkninger. Afgrænsningsrapporten er en vigtig forudsætning for den følgende miljøkonsekvensvurdering af projektet og miljøvurdering af spildevandsplantillægget.

I miljøvurderingsrapporten ses der bredt på miljøet. I miljøvurderingsloven er der defineret en række miljøemner, som kan indgå i miljøvurderingsrapporten. Disse er: Befolkningen og menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, jordarealer, jordbund, vand, luft og klima, materielle goder, kulturarv og landskab samt samspillet mellem ovenstående faktorer.

I dette afsnit beskrives projektets og planens potentielle indvirkning på miljøet med et forslag til afgrænsningsrapport, der kan indgå i myndighedens fastlæggelse af miljøvurderingsrapportens endelige indhold og detaljeringsgrad.

Input til foreløbig afgrænsning af emner i miljøvurderingsrapporten er udarbejdet ud fra VVM-ansøgningen og nye oplysninger og projektændringer samt myndighedernes kendskab fra lignende projekter. Det er valgt at opdele skemaet i anlægs- og driftsfasen, fordi det indledningsvis er vurderet, at der for nogle af projektets elementer vil være en påvirkning i anlægsfasen og ingen i driftsfasen, mens det for andre elementer er omvendt.

Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har anvendt nedenstående afgrænsningsskema til at få belyst, hvilke faktorer der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet, jf. beskrivelserne under bilag 4 samt nummer 4 og 5 på bilag 7 i Miljøvurderingsloven.

Farverne i skemaet angiver:

Rød:	*Mulig væsentlig påvirkning, emnet indgår i miljøvurderingsrapporten*
Grøn:	*Ingen væsentlig påvirkning, emnet indgår **ikke** i miljøvurderingsrapporten*

Nedenstående skema viser det samlede resultat af den første gennemgang. I de efterfølgende afsnit er begrundelse for forslaget til afgrænsning beskrevet.

Miljøpåvirkning og fase (anlægsfase eller drifts-fase)	Anlæg	Drift
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna		
Befolkning og sundhed		
Vand		
Jordbund og jordarealer		
Klimapåvirkning og -tilpasning		
Landskab, fredninger, kulturarv og arkæologi		
Risiko for ulykker		

2.1 Identificerede miljøpåvirkninger

I nedenstående skema redegøres for Ringkøbing-Skjern Kommunes og Kystdirektoratets vurdering af, om det ansøgte projekt og spildevandsplantillægget kan antages at medføre væsentlig indvirkning på disse faktorer. I det omfang det antages, at en eller flere af de nævnte faktorer vil kunne påvirkes væsentligt, vil dette blive nærmere belyst i miljøvurderingsrapporten. Emner, der ikke miljøvurderes, er markeret med X i grønt felt, mens emner der miljøvurderes er markeret med X i rødt felt inden for de enkelte miljøfaktorer.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
2.1.1 Biologisk mangfoldighed, fauna og flora				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> *Natura 2000* Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer, der ligger inden for Natura 2000-område 69; Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Der skal gennemføres feltundersøgelser og en fuld Natura 2000-konsekvensvurdering. Der skal foretages en vurdering af alle de naturtyper, arter og Natura 2000-områder, som vil kunne blive væsentligt påvirket af projektet og planen. *Dyre- og planteliv* Det skal undersøges om der kan forekomme beskyttede arter (bilag IV), fredede arter samt rødlistede arter inden for projektområdet. Det skal desuden undersøges, om der er potentielle levesteder eller yngle- og rasteområder for de beskyttede arter inden for projektområdet. Planen og projektets påvirkning heraf skal vurderes. Det vurderes om anlægsaktiviteterne kan give anledning til påvirkning af heltens gydemuligheder i Nymindestrømmen. *Naturbeskyttelsesområder* Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer og vandløb, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. *Bygge- og beskyttelseslinjer* Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer og vandløb, der er omfattet af bygge- og beskyttelseslinjer, herunder strandbeskyttelseslinjen, klitfredning, skovbyggelinjer, og å-beskyttelseslinjen. Kystdirektoratet er myndighed for klitfredning og strandbeskyttelseslinjen. I relation til emnet biologisk mangfoldighed, flora og fauna er det forholdet til naturbeskyttelseshensynene i bygge- og beskyttelseslinjerne, der inddrages.	*Natura 2000* Kvalitative vurderinger på baggrund af områdernes udpegningsgrundlag, eksisterende data og nødvendige undersøgelser. *Dyre- og planteliv* Kvalitative vurderinger på baggrund af besigtigelser/naturundersøgelser, samt eksisterende data og viden om arter samt potentielle levesteder og yngle- og rasteområder. Kvalitativ vurdering af eventuel barriereeffekt for dyrelivets bevægelse mellem omkringliggende naturområder, på baggrund af eksisterende viden og data. *Naturbeskyttelsesområder, bygge- og beskyttelseslinjer, fredning og vildtreservat* Kvalitative vurderinger på baggrund af eksisterende viden og data, og evt. feltbesigtigelser/naturundersøgelser af områdernes nuværende tilstand og andre beskyttelsesinteresser langs linjeføringerne. Kvalitativ vurdering af påvirkningen af beskyttet natur og vandløb, ved eventuel midlertidig grundvandssænkning.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			Fredning og vildtreservat Ledningstracéet krydser Nymindestrømmen, som indgår i fredning og vildtreservat i Ringkøbing Fjord [2]. *Grønt Danmarkskort* Størstedelen af ledningstracéet løber igennem områder omfattet af af Grønt Danmarkskort. Påvirkningen heraf skal vurderes nærmere i henhold til kommuneplanens retningslinjer. Størstedelen af ledningstracéet løber igennem område omfattet af fredningen af Værnengene [3]. Miljøvurderingsrapporten skal derfor behandle mulige konsekvenser og påvirkninger af naturinteresser, som anlæggelsen af ledningerne kan give i anlægsfasen. Vurderingen skal bl.a. ske ud fra hvilke arbejdsmetoder, der skal anvendes til nedlæggelse af ledningstraceet, konsekvens ved underboring, evt. grundvandssænkning samt hvordan de implicerede arealer bliver reetableret. Ledningerne vil som udgangspunkt blive etableret ved styret underboring.	*Grønt Danmarkskort* Ringkøbing-Skjern Kommunes kommuneplan I forhold til potentielle påvirkninger skal det afklares, om der er behov for dispensationer/tilladelser i henhold til naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven, bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Ringkøbing Fjord m.m. samt fredning af Værnengene.
		X	Driftsfase Der skal vurderes på ovennævnte emner i forbindelse med evt. reparation og vedligeholdelsesarbejders potentielle påvirkning af biologisk mangfoldighed, flora og fauna i relation til drikkevandsledningen. Idet drikkevandsledningen anvendes til rent drikkevand, vurderes der ikke at være tale om en potentiel væsentlig påvirkning, såfremt der under driften måtte ske brud og dermed ske utilsigtet udledning af vand fra drikkevandsledningen. Evt. brud på drikkevandsledningen eller spild af drikkevand vil derfor ikke indgå i miljøkonsekvensrapporten. Det er endnu ikke fastlagt, hvilken retning spildevandet skal pumpes, hvilket rensningsanlæg der modtager det, eller hvilke vandområder der	

[2] https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2006/1678

[3] https://www2.blst.dk/nfr/07996.00.pdf

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			vil være modtager. Den fulde miljøpåvirkning ved ibrugtagning af spildevandsledningerne kan derfor ikke på nuværende tidspunkt indgå i miljøvurderingen. Det er dog utvivlsomt, at der skal løbe spildevand gennem ledningerne. I projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten vil de tekniske og beredskabsmæssige foranstaltninger, der implementeres og igangsættes for at minimere risikoen for rørbrud og graden af et evt. spild blive beskrevet. Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en risikovurdering af disse forholds påvirkning af biologiske mangfoldighed. *Potentielle vådområder (arealreservationer)* Linjeføringen krydser flere steder lavbundsareal vedtaget i gældende Kommuneplan og Forslag til Kommuneplan 2025-2037. Projektet og planen skal forholde sig til kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer. Linjeføringen krydser ikke udpegninger af lavbundsarealer der kan genoprettes eller vådområde- og lavbundprojekter nævnt på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside. Der skal redegøres for, at planerne og projektet ikke hindrer en fremtidig etablering af vådområdeprojekter.	*Potentielle vådområder (arealreservationer)* Vurdering baseres på Ringkøbing-Skjern Kommunes kommuneplan samt kendskab til kommende vådområdeprojekter.
2.1.2 Befolkning og sundhed				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> De primære aktiviteter under anlægsfasen for den del af transportanlægget, hvis tracé er på land, vil være almindelige bygge- og anlægsaktiviteter i form af gravearbejde, kørsel med entreprenørmaskiner, byggematerialer o. lign. i forbindelse med nedgravning af rør. De nye drikke- og spildevandsledninger kan komme til at forløbe tæt på flere boliger, og det skal derfor vurderes, om anlægsarbejdet kan give problemer med støj, støv og vibrationer. Umiddelbart vurderes det, at støj i anlægsfasen kan overholde Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift for midlertidige anlægsaktiviteter[4]. For enkelte boliger, der	Kvantitativ vurdering på baggrund af støjberegninger og Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift for midlertidige anlægsaktiviteter. Kvalitativ vurdering på baggrund af viden fra projektbeskrivelsen om bl.a. metode, varighed og hyppighed.

[4] https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Bolig-byggeri-flytning/Forskrift_midlertidig_aktivitet_24_juni_2014.pdf

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			er beliggende tæt på ledningstraceet ikke udelukkes, at der kan opstå gener i en kortvarig periode.	
	X		<u>Driftsfasen</u> Der kan eventuelt i driftsfasen forekomme støj fra trykforøgerstationen ved Hegnet, alt efter hvordan denne indrettes. Den vil dog skulle indrettes, så Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser ift. de nærliggende sommerhuse kan overholdes, hvorved der ikke vil være tale om en potentielt væsentlig miljøpåvirkning. *Friluftsliv- og rekreative interesser* Der forventes ingen påvirkning af rekreative interesser.	
2.1.3 Vand				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> Ledningerne planlægges etableret ved styret underboring, hvor der potentielt skal udføres midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med boregruberne. I forbindelse med underboring er der en minimal risiko for blowouts ved brud i jordstrukturen. *Overfladevand* Det vurderes, at der i anlægsfasen er en potentiel påvirkning af overfladevand ved krydsning af Nymindestrømmen, Falen Å og øvrige vandløb og grøfter i tilfælde af blowout af boremudder. Der kan desuden være påvirkning af vand i de tilfælde, hvor der skal grundvandssænkes i forbindelse med boregruber. Forhold, der skal behandles og vurderes på, er f.eks. mulighed for okkerpåvirkning ved udledning af vandet, eller mulighed for påvirkning fra andre forurenende stoffer og næringsstoffer ved udledning af oppumpet grundvand, samt eventuelle afhjælpende foranstaltninger (iltning af vandet, sedimentation, rensning, udledning over beplantet areal mm).	*Overfladevand* Vurdering af påvirkning af målsatte vandforekomster på baggrund af viden og data fra Vandområdeplan 2021-2027 samt Genbesøg af Vandområde plan 2021-2027 for Jylland og Fyn, Danmarks Miljøportal, herunder arealinformation, miljødata.dk og vandplandata.dk. Vurdering tager desuden udgangspunkt i gældende lovgivning, herunder Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, Miljøbeskyttelsesloven og Vandløbsloven.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			Det vurderes, om der kan være påvirkning af miljøtilstanden i Nymindestrømmen, som er en del af den målsatte vandforekomst Ringkøbing Fjord, ved etablering af ledningerne ved underboring af det målsatte vandområde, såfremt der sker spredning af boremudder ved et evt. blowout. Ift. underboringen skal det beskrives, hvilke additiver der anvendes, og hvilken miljøpåvirkning disse kan have ift. grundvand og overfladevand. Der skal også beskrives, hvordan boremudderet vil blive bortskaffet. Ovenstående forhold og evt. påvirkninger skal vurderes i miljøvurderingsrapporten. I forhold til vurderingerne af påvirkninger af anlægsarbejde og – metode ift. vandområder skal der tages højde for, at der jf. Vandområdeplanen og tilhørende bekendtgørelser ikke må ske forringelser af tilstanden i de målsatte vandområder som følge af projektet. Det vurderes, om der er behov for særlige krav eller afværgeforanstaltninger for at forebygge en eventuel forringelse i Ringkøbing Fjord. Vurderinger ift. den danske vandplanlægning foretages efter reglerne i § 8 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (indsatsbekendtgørelsen). Vurderingerne skal udarbejdes efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen og vurderingernes omfang og indhold kan ikke afgrænses (begrænses), men indgår som en særskilt kapitel i rapporten. *Grundvand og drikkevandsinteresser* Ledningstracéet ligger ikke inden for områder med drikkevandsinteresser, og der er ingen vandværksboringer tæt på tracéet, hvorved der ikke er risiko for påvirkning af drikkevandsinteresser og -indvindinger som følge af de styrede underboringer og eventuelle grundvandssænkninger i forbindelse med gennemførelse af anlægsarbejdet.	*Grundvand og drikkevandsinteresser* Vurdering ift. sikring mod forurening af vandinteresserne igennem tilladelserne. *<u>Havstrategien</u>* Der vurderes ift. havstrategiens deskriptorer.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			Påvirkninger som følge af anlægsarbejdet vurderes i forhold til, om aktiviteter vedr. underboring og midlertidig grundvandssænkning kan påvirke omkringliggende målsatte grundvandforekomster og medføre risiko for at forringe deres tilstande eller forhindre målopfyldelse. *Havstrategien* EU's havstrategidirektiv skal sikre god miljøtilstand i havets økosystem. Havet er ofte slutrecipient ved påvirkning af vandløb og vandområder, og det skal i miljøkonsekvensvurderingen derfor indgå, om projektets miljøpåvirkning i anlægsfasen vil forhindre opfyldelse af havstrategien. Vurderinger skal være i overensstemmelse med den danske havstrategi efter § 18 i lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af februar 2024 med senere ændringer (havstrategiloven). Vurderingerne skal udarbejdes efter § 18 i havstrategiloven, og vurderingernes omfang og indhold kan ikke afgrænses (begrænses) og skal indgå som et selvstændigt kapitel i rapporten.	
		X	Driftsfasen *Grundvand og overfladevand* Idet drikkevandsledningen anvendes til rent drikkevand, vurderes der ikke at være tale om en potentiel væsentlig påvirkning, såfremt der under driften måtte ske brud og dermed ske utilsigtet udledning af vand fra drikkevandsledningen. Evt. brud på drikkevandsledningen eller spild af drikkevand vil derfor ikke indgå i miljøkonsekvensrapporten. Det er endnu ikke fastlagt, hvilken retning spildevandet skal pumpes, hvilket rensningsanlæg der modtager det, eller hvilke vandområder der vil være modtager. Den fulde miljøpåvirkning ved ibrugtagning af spildevandsledningerne kan derfor ikke på nuværende tidspunkt indgå i miljøvurderingen. Det er dog utvivlsomt, at der skal løbe spildevand gennem ledningerne. I projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten vil de tekniske og beredskabsmæssige foranstaltninger, der implementeres og igangsættes for at minimere risikoen for rørbrud og graden af et evt. spild blive beskrevet. Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en	*Grundvand og drikkevandsinteresser* Vurdering ift. sikring mod forurening af vandinteresserne igennem tilladelserne.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			risikovurdering af disse forholds påvirkning af grundvand og overfladevand. Vurderinger ift. den danske vandplanlægning foretages efter reglerne i § 8 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (indsatsbekendtgørelsen). Vurderingerne skal udarbejdes efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen og vurderingernes omfang og indhold kan ikke afgrænses (begrænses), men indgår som en særskilt kapitel i rapporten. *Havstrategien* Det er endnu ikke fastlagt, hvilken retning spildevandet skal pumpes, hvilket rensningsanlæg der modtager det, eller hvilke vandområder der vil være modtager. Den fulde miljøpåvirkning ved ibrugtagning af spildevandsledningerne kan derfor ikke på nuværende tidspunkt indgå i miljøvurderingen. Det er dog utvivlsomt, at der skal løbe spildevand gennem ledningerne. I projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten vil de tekniske og beredskabsmæssige foranstaltninger, der implementeres og igangsættes for at minimere risikoen for rørbrud og graden af et evt. spild blive beskrevet. Vurderinger skal være i overensstemmelse med den danske havstrategi efter § 18 i lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af februar 2024 med senere ændringer (havstrategiloven). Vurderingerne skal udarbejdes efter § 18 i havstrategiloven, og vurderingernes omfang og indhold kan ikke afgrænses (begrænses) og skal indgå som et selvstændigt kapitel i rapporten.	*Havstrategien* Vurderingen skal omfatte en vurdering af disse forholds påvirkning af havstrategidirektivets deskriptorer.
2.1.4 Jordarealer og jordbund				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Anlægsfasen</u> Det planlagte spildevandstracé overlapper ikke med områder kortlagt med jordforurening V2 eller V1. Der vil således ikke være en potentiel påvirkning af grundvand, overfladevand, menneskers sundhed m.v. fra håndtering af forurenet jord.	

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			Eventuelle jordflytninger fra kortlagte arealer skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune, der vil anvise jordflytningen til godkendt jordmodtager. De nærmere forhold og bestemmelser fastlægges på baggrund af detailprojekteringen og de faktiske forhold på lokaliteterne. Yderligere skal jord fra vejmatrikler tillige håndteres iht. jordflytningsreglerne. Der kan med fordel udarbejdes en jordhåndteringsplan for etablering af drikke- og spildevandsledningerne. Håndtering af evt. forurenet jord er således reguleret mhp. at minimere evt. miljøpåvirkning.	
	X		<u>Driftsfasen</u> I drift vurderes linjeføringen ikke at kunne påvirke jordarealer eller jordbund væsentligt.	
2.1.5 Klimapåvirkning og -tilpasning				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Anlægsfasen</u> Drikke- og spildevandledningerne samt tilhørende tekniske indretninger er af standardtyper, som produceres af gængse materialer og ved gængse teknikker, som ikke medfører et ressourceforbrug eller efterlader et klimaaftryk, som adskiller sig væsentligt fra komponenter anvendt i sammenlignede projekter. Etableringen sker ved brug af typegodkendte entreprenørmaskiner iht. gældende normer for emissioner. Da der således ikke er tale om usædvanlige emissioner ved produktion eller anlæg, vurderes der at være tale om en lille og midlertidig klimapåvirkning, som ikke vurderes væsentlig.	
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Driftsfasen</u> *Oversvømmelse og erosion* Ledningstracéet forløber gennem områder udpeget med risiko for oversvømmelse fra en 100 års regnhændelse og grundvand. I Nymindestrømmen er der lille risiko for erosion som følge af havvandsstigninger og stormflod – jf. retningslinjekort for klimatilpasning i Ringkøbing-Skjern Kommunes Kommuneplan. Ledningerne underbores dybt under Nymindestrømmen og er i sagens natur vandtætte og	

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			egnede til at ligge nedgravet i vandlidende jord, og vurderes derfor ikke at være sårbare over for risikoen for oversvømmelse. I forbindelse med detailprojekterningen sikres det, at ledningerne, inden for det konkrete område omkring Nymindestrømmen med risiko for erosion, underbore og nedgraves i en dybde, hvor der ikke er risiko for, at de skrider ved erosion. Trykforøgerstationen i Hegnet på drikkevandsledningen planlægges placeret inden for et område med risiko for oversvømmelse fra grundvand. Ved detailprojektering sikres det, at trykforøgerstationen etableres i en sikker kote, samt at den konstrueres på en måde, så risiko for oversvømmelse og indtrængning af vand undgås. På den baggrund vurderes der ikke at være en potentiel påvirkning af drikkevandsledningen, de tomme spildevandsledningerne eller trykforøgerstationen fra risiko for oversvømmelse. *Energiforbrug* Drikkevandsledning og trykforøgerstation etableres med det formål at forbedre forsyningssikkerheden i området. Forsyningsområdet udvides ikke som følge af projektet, hvorfor det forventes, at mængden af drikkevand der skal pumpes, er relativt uforandret, men at den dog pumpes ad nye veje. De nye anlæg etableres med nyeste teknologi, hvor der anvendes energieffektive pumper i trykforøgersationen. Etablering af drikkevandsledningen og trykforøgerstationen forventes derfor at lede til en minimal ændring i det samlede energiforbrug, og det vurderes, at projektet ikke vil lede til en væsentligt øget klimapåvirkning. Spildevandsledningerne etableres som afproppede passivt beliggende tomrør, og vil indledningsvist ikke medføre et energiforbrug og dermed klimapåvirkning i regi af det aktuelle projekt. Når spildevandsledningerne senere tages i brug iht. et senere spildevandsplantillæg, vil spildevandet fra eksisterende og nykloakerede spildevandsoplande kunne ledes via de nye ledninger i stedet for de eksisterende individuelle septiktanke og nedsivningsanlæg. Håndteringen af en øget mængde spildevand fra nykloakerede områder tilsluttet	

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			spildevandsledningerne kan resultere i et øget energiforbrug, som kan vurderes i forbindelse med miljøkonsekvensvurdering af dette senere projekt, hvis der i afgrænsningen af den senere miljøkonsekvensvurdering konstateres en potentielt væsentlig miljøpåvirkning.	
2.1.6 Landskab, fredninger, kulturarv og arkæologi				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Anlægsfasen</u> Anlægsarbejderne i forbindelse med etablering af ledningstracé og trykforøgerstation vurderes ikke at lede til væsentlige påvirkninger af landskab, da de midlertidige anlægsaktiviteter primært vil foregå langs eksisterende veje, hvor der i forvejen er en grad af visuel forstyrrelse fra trafik eller i eksisterende markvej. En større del af ledningstracéet overlapper med kommuneplanens udpegning af værdifuldt kulturmiljø. I anlægsfasen vil der forekomme begrænsede forstyrrelser ved de midlertidige boregruber, men da oplevelsen af området i forvejen er påvirket af trafik på de dele af tracéet der følger eksisterende vejforløb, vurderes anlæg af tracéet ikke at lede til forringelse af oplevelsen, kvaliteten og forståelsen af kulturmiljøet, og der vurderes ikke at være tale om en potentielt væsentlig miljøpåvirkning. I den vestlige ende af undersøgelsesområdet, hvor tracéet forløber mod øst fra Sønder Klitvej, er markeret et ikke fredet fortidsminde. Fortidsmindet er en begravelsesplads – 'dødemandsbjerget (lok. 180404-33)' – i klitten fra nyere tid. I forbindelse med indkomne høringssvar til den først afholdte 1. offentlighedsfase den 3. maj til 6. juni 2024, blev der afholdt et møde mellem ansøges rådgiver og museet 'ArkVest' vedr. projektets mulige påvirkninger af fortidsminder. I og med at dødemandsbjerget underbores, vil der ikke være behov for større forundersøgelser af fortidsmindet. Museet skal dog varsles senest en uge inden anlægningsarbejdet, så der kan være en arkæolog til stede, når gravemaskinen går i gang. Ringkøbing Skjern Kommune vurderer på det grundlag, at emnet ikke vil give anledning til væsentlige påvirkninger på fredede fortidsminder.	

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			Hvis der i forbindelse med gravearbejdet findes spor af fortidsminder, skal arbejdet standses jf. museumslovens regler, §§ 25 til 27. Da anlægningsarbejdet ikke påkræver større arkæologiske forundersøgelser, men alene kræver at museet varsels inden gravearbejdet nær de to fortidsminder når i gang, så evt. fortidsminder opdages af en arkæolog, kan væsentlige påvirkninger på fortidsminder udelukkes.	
		X	<u>Driftsfasen</u> Drikke- og spildevandsledningerne beliggenhed i jorden i driftsfasen vurderes ikke at påvirke det landskabelige udsyn, da terrænet efter nedgravning straks etableres til det oprindelige udseende. Trykforøgerstationen vil være etableret i relation til eksisterende sommerhusbebyggelse, hvor bygningen ikke vil afvige væsentligt den eksisterende bebyggelse, set fra øst. Størrelsen på trykforøgerstationen sikrer endvidere, at der fortsat vil være udsyn fra sommerhusområdet mod Nymindestrømmen. Projektet vil dermed ikke lede til påvirkning på landskab og visuelle forhold. Drikke- og spildevandsledningerne vil ikke berøre kirkebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger eller fredede fortidsminder og deres beskyttelseslinjer. En større del af ledningstracéet overlapper med kommuneplanens udpegning af værdifuldt kulturmiljø. Da ledningstracéet i driftsfasen er nedgravet og dermed ikke visuelt synligt i området, vurderes det, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen, kvaliteten og forståelsen af kulturmiljøet som følge af projektet. Det skal dog vurderes hvorvidt projektet leder til væsentlige påvirkninger af de landskabelige hensyn sikret med fredningen af Værnengene. Vurdering af påvirkningen af fredningen af Værngenen indgår også under punktet 'Biologisk mangfoldighed, flora og fauna'. Ledningstracéet overlapper med strandbeskyttelseslinjen og klitfredning, og dispensation fra strandbeskyttelseslinjen og klitfredning er en	Miljøvurderingsrapporten skal forholde sig til, hvorvidt projektet kan gennemføres i overensstemmelse fredning nr. 07996.00 Værnengene. Miljøvurderingsrapporten skal desuden forholde sig til, hvorvidt projektet leder til landskabelige påvirkninger i de områder hvor projekter er inden for strandbeskyttelseslinjen og klitfredning samt åbeskyttelseslinjer inden for Natura 2000 området.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
			forudsætning for projektet. Det skal vurderes hvorvidt projektet leder til væsentlige påvirkninger af de landskabelige hensyn ved disse. Ledningstracéet vil krydse flere skovbyggelinjer, hvis formål bl.a. er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet. Der vil ikke blive opført bebyggelsen inden for skovbyggelinjen, som følge af projektet. Tracéet vil krydse beskyttelseslinjen for Anerbjerge Plantage og flere skovområder ved Falen. Da tracéet i driftsfasen vil være nedgravet og dermed ikke synligt, vurderes det at ledningstracéet ikke vil påvirke udsynet og oplevelsen af skoven og skovbrynet. Ledningstracéet vil desuden krydse åbeskyttelseslinjer for Gødel Kanal og Falen Å. Åbeskyttelseslinjen skal bl.a. sikre åer som værdifulde landskabselementer, ved at sikre at der ikke placeres bebyggelse, foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet inden for beskyttelseslinjen. Midlertidige terrænændringer såsom nedgravning af ledninger kræver dog ikke dispensation, når terrænet efter nedgravningen straks retableres til det oprindelige udseende - dette forudsat at arealet ikke er omfattet af andre bestemmelser om naturbeskyttelse. Da begge åbeskyttelseslinjer er lokaliseret inden for Natura 2000-område nr. 69, er en dispensation en forudsætning for projektet. Emnet skal miljøvurderes ift. projektets naturmæssige påvirkninger som beskrevet under 'Biologisk mangfoldighed, flora og fauna', mens det vurderes, at det nedgravede tracé ikke vil ændre den landskabelige oplevelse af åerne, hvorved der ikke vil ske en påvirkning af de landskabelige elementer i driftsfasen.	
2.1.7 Risiko for ulykker				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> I forbindelse med underboringer er der en lille risiko for blow-outs ved underboringer, hvilket vurderes at være en potentiel væsentlig påvirkning. I projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten vil de tekniske og beredskabsmæssige foranstaltninger, der implementeres og igangsættes for at minimere risikoen for blowouts og evt. spild blive beskrevet.	*Risiko for blowouts* Håndteringen af evt. blowouts og spild skal vurderes og beskrives i miljøvurderingsrapporten, hvilket sker i projektbeskrivelsen, mens vurderingerne sker under emnet Vand.

			Ved underboring på søterritoriet skal håndteringen af sejladssikkerheden ske iht. Søfartsstyrelsens bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Idet denne bekendtgørelse sikrer sejladssikkerheden, vurderes der ikke at være tale om en potentielt væsentlig miljøpåvirkning, og emnet sejladssikkerhed vurderes ikke videre i miljøvurderingsrapporten.	
		X	<u>Driftsfasen</u> Når ledningerne er etableret og ligger i jorden vurderes risikoen for brud og afledte skader ikke at være meget lille. I projektbeskrivelsen i miljøvurderingsrapporten vil de tekniske og beredskabsmæssige foranstaltninger, der implementeres og igangsættes for at minimere risikoen for ledningsbrud og graden af et evt. spild blive beskrevet. Når ledningerne er etableret og behørigt anmeldt i efterretninger for Søfarende træder kabelbekendtgørelsen i kraft, herunder at der vil gælde en sikkerhedszone på 200 meter på hver side af tracéet. Emnet sejladssikkerhed vurderes derfor ikke videre i miljøvurderingsrapporten.	*Risiko for ledningsbrud* Håndteringen af evt. ledningsbrud skal vurderes og beskrives i miljøvurderingsrapporten, hvilket sker i projektbeskrivelsen, mens vurderingerne sker under emnet Vand.
2.1.8 Kumulative effekter				
		X	Vurdering af eventuelle kumulative effekter med andre projekter, herunder: <u>Vådområdeprojekter</u> Projektet krydser flere steder lavbundsareal. Planlægningen skal forholde sig til kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer. Der skal redegøres for, at planerne og projektet ikke hindrer en fremtidig etablering af vådområdeprojekter. Se uddybning under afsnittet med biologisk mangfoldighed, flora og fauna.	Indgår under relevante miljøtemaer.

2.2 Planer og målsætninger, der vil indgå i miljøvurderingen

Som led i miljøvurderingen vil det blive vurderet om planlægningen kan være i strid med andre statslige planer, strategier og handlingsplaner. Følgende planer og programmer vurderes at indeholde målsætninger og retningslinjer, som er relevante for bedømmelsen af miljøpåvirkninger.

- Kommuneplan 2021-2033 / Forslag til Kommuneplan 2025-2037
- Spildevandsplan 2019-2027 / Forslag til Spildevandsplan 2024-2031
- Klimatilpasningsplan 2017-2029
- Ringkøbing-Skjern Kommunes Klimaplan A
- Natura 2000 planer 2022-2027
- Vandområdeplan 2021-2027 / høring over Genbesøg af Vandområdeplan 2021-2027
- Danmarks Havstrategi II
- Danmarks Havplan

(I forhold til planforslag vurderes ift. de fremlagte planforslag eller endeligt vedtagne, såfremt dette er sket inden offentliggørelse af miljøvurderingsrapport.)

2.3 Valg af alternativer og referencescenarie

Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 pkt. h og bilag 7, pkt. 2, skal miljøvurderingsrapporten omfatte en kort skitsering af grunden til at vælge det/de alternativer, der har været behandlet samt en beskrivelse af rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt og som er relevante for det fremlagte projekt og de særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne. Herunder skal rimelige alternativer, som er indkommet i foroffentlighedsfasen behandles i miljøvurderingen.

Endvidere skal miljøvurderingsrapporten indeholde en beskrivelse af den aktuelle miljøstatus, et såkaldt referencescenarie, for de miljøemner, som undersøges. Referencescenariet kan være forskelligt for de enkelte miljøemner, afhængigt af hvilke internationale, nationale, regionale og lokale planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold og bindinger, der findes i de områder, der forventes berørt af projektet og planen. Beskrivelsen af referencescenariet skal tillægges særlig vægt for de miljøemner, som forventes væsentligt berørt af projektet og planen, og/eller hvor eksisterende målsætninger, grænseværdier, beskyttelseshensyn mv. er udfordret, inden det aktuelle projekt gennemføres.

Den samlede miljøvurderingsrapport skal derudover indeholde en beskrivelse af den sandsynlige udvikling, hvis projektet og planen ikke gennemføres. Som referencescenarie (0-alternativ) beskrives den nuværende ledningsstruktur uden styrkelsen af vandforsyningssikkerheden og fremtidssikringen af spildevandsledningskapaciteten som ansøgt.